

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนศึกษาดังนี้ ประสิทธิภาพ ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น และศึกษาความคงทนการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น มีวิธีดำเนินการวิจัยเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการที่ 13 จำนวน 17 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการที่ 13 โรงเรียนบ้านหนองป่าน อำเภอนาคู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 24 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง โดยการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง กำเนิดสัตว์โลก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบประเมินความพึงพอใจ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก
4. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและสร้างเครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนนำไปทดลอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลองโดยการเรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

- 1.1 ขั้นวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดดังนี้

- 1.1.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

- 1.1.2 วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจำแนกกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยอิงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

- 1.1.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เกี่ยวกับสาระวิทยาศาสตร์โดยละเอียด กำหนดเป็น หน่วยการเรียนรู้เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก โดยแบ่งเป็นเนื้อหาย่อย ดังนี้

- 1) เรื่องที่ 1 การสืบพันธุ์ของสัตว์

- 2) เรื่องที่ 2 การขยายพันธุ์สัตว์

- 3) เรื่องที่ 3 พฤติกรรมของสัตว์

- 1.1.4 ศึกษาหลักการ วิธีการ ทฤษฎี และเทคนิควิธีสร้างคอมพิวเตอร์แบบสถานการณ์จำลองช่วยสอนจากเอกสารต่าง ๆ

- 1.1.5 ศึกษาหลักการ วิธีการ ทฤษฎีเกี่ยวกับ กระบวนการเรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.2 ขั้นตอนออกแบบ ผู้วิจัยได้ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง กำเนิดสัตว์ โดยนำแนวคิด และหลักการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง และการเรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น มาใช้เป็นพื้นฐานในการออกแบบ โดยพิจารณาถึงคุณสมบัติของสื่อ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีหลักการ และองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1.2.1 ออกแบบโครงสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ดำเนินการ ออกแบบตามแนวทฤษฎีรูปแบบสถานการณ์จำลองและการเรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้มาใช้เป็น พื้นฐาน โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้าง ดังนี้

1) กำหนดปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอนปกติว่ามีอะไรบ้าง
 2) แยกรายละเอียดส่วนย่อยของระบบการดำเนินการเรียนการสอน
 3) พิจารณาการดำเนินการ การเรียนการสอนว่ามีส่วนใดเกี่ยวข้องกับ ปัญหาต่าง ๆ ที่กำหนด

- 4) ตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในส่วนของบทเรียนนั้น ๆ
- 5) สร้างเกณฑ์สำหรับการวัดผล
- 6) เลือกส่วนที่จะจำลองสถานการณ์
- 7) เลือกรูปแบบของการจำลองสถานการณ์ที่ต้องการสร้าง
- 8) พัฒนารายละเอียดต่าง ๆ ของประสบการณ์จำลอง
- 9) พัฒนาระบบการจำลองสถานการณ์ต้นแบบ
- 10) ทดลองระบบการจำลองสถานการณ์ต้นแบบที่สร้างกับกลุ่มย่อย
- 11) แก้ไขปรับปรุงระบบการจำลองสถานการณ์ต้นแบบ
- 12) นำต้นแบบที่แก้ไขแล้วไปทดลองภาคสนาม
- 13) ทำการปรับปรุงระบบการจำลองสถานการณ์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป จาก

การทดลองภาคสนาม

1.2.2 ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยได้ออกแบบมัลติมีเดีย โดยกำหนดเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก โดยแบ่งเป็นเนื้อหาย่อย ดังนี้

- 1) เรื่องที่ 1 การสืบพันธุ์ของสัตว์
  - 1.1) การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศ
    - 1.1.1) การปฏิสนธิภายใน
    - 1.1.2) การปฏิสนธิภายนอก
  - 1.2) การสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ
    - 1.2.1) การแตกหน่อ
    - 1.2.2) การสร้างสปอร์
    - 1.2.3) การงอกใหม่
    - 1.2.4) การแบ่งออกเป็นสองส่วน
- 2) เรื่องที่ 2 การขยายพันธุ์สัตว์

- 2.1) การผสมเทียน
- 2.2) การถ่ายฝากตัวอ่อน
- 2.3) การโคลนนิ่ง
- 3) เรื่องที่ 3 พฤติกรรมของสัตว์
  - 2.1) การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่อแสง
  - 2.2) การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่ออุณหภูมิ
  - 2.3) การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่อน้ำ
  - 2.4) การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่อการสัมผัส
  - 2.5) การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่อสิ่งอื่น ๆ

1.2.3 ออกแบบจอภาพ ผู้วิจัยได้ออกแบบจอภาพประกอบด้วยสี่พื้นหลังตามคำแนะนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน เนื้อหา แบบทดสอบประจำหน่วย และผู้จัดทำ

1.2.4 เขียนบทคำเนินเรื่อง โดยการจัดลำดับในการศึกษาได้แก่ ศึกษาคำแนะนำการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จากนั้นเข้าไปศึกษามัลติมีเดียตามลำดับ ดังนี้ ศึกษาเนื้อหา สถานการณ์จำลองในหน่วยต่าง ๆ แบบทดสอบประจำหน่วย ทำแบบทดสอบหลังเรียน

1.2.5 นำบทคำเนินเรื่องไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อขอคำแนะนำ และแก้ไขปรับปรุง

1.3 ขั้นพัฒนา โดยผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนตามรูปแบบสถานการณ์จำลองโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตกแต่งรูปภาพประกอบ จัดทำสคริปต์เสียง ภาพประกอบ จัดลำดับการนำเสนอ โดยจัดทำที่ละส่วน ได้แก่ เนื้อหาแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และข้อมูลผู้จัดทำ เมื่อทำแต่ละส่วนเสร็จแล้วนำมารวมกัน ตรวจสอบการทำงานของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และทดสอบเบื้องต้นเพื่อหาข้อผิดพลาด

1.4 ขั้นการนำไปใช้ และทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลองและการเรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น

1.4.1 ทำการทดลองรายบุคคล(One to one testing)โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีสิ่งแวดล้อมและบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 3 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากจากกลุ่มผู้เรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 1 คน ใช้คะแนนเฉลี่ย

สะสมในภาคเรียนที่ผ่านมาเป็นเกณฑ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และข้อบกพร่องของ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านเนื้อหา ความสมบูรณ์ของโปรแกรม ขนาดตัวอักษร สีพื้นหลัง เสียงบรรยาย ภาพประกอบ และด้านอื่น ๆ ด้วยการสังเกต และสัมภาษณ์นักเรียนแล้ว สรุปผลทดลองใช้เพื่อนำมา ปรับปรุงแก้ไขนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรม ด้านสื่อ และ ด้านเนื้อหา ตรวจสอบก่อนนำไปทดลองกลุ่มเล็กต่อไป

1.4.2 ทำการทดลองกลุ่มเล็ก (Small group testing) โดยการนำบทเรียนมา ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีสิ่งแวดล้อมและบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดย การจับฉลากจาก กลุ่มนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 3 คน ใช้คะแนนเฉลี่ยในภาคเรียน ที่ผ่านมาเป็นเกณฑ์ เพื่อดูความเหมาะสม และหาข้อบกพร่องจากมัลติมีเดีย ที่สร้างขึ้น แล้ว ผู้วิจัยจึงนำข้อบกพร่องเหล่านั้นไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ในการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ต่อไป การ ทดลองผลพบว่าบทเรียนมีการปรับปรุงดังนี้ เพิ่มขนาดตัวหนังสือให้ใหญ่ขึ้นและ ปรับแต่งตัวหนังสือให้เป็นแบบค่อย ๆ โผล่ขึ้นมา

1.5 ขึ้นประเมิน ผู้วิจัยนำบทเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคุณภาพบทเรียน ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ โดยผู้วิจัยปรับปรุงจากแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 163) โดยมีรายชื่อของ ผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1.5.1 ดร.เนตรชนก จันทร์สว่าง คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม

1.5.2 ผศ.ประวิทย์ สิมมาทัน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม

1.5.3 ผศ.สนิท ดีเมืองซ้าย อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม

และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ เพิ่มขนาดตัวหนังสือและใส่ สีสันตัวหนังสือให้น่าสนใจ ตัดข้อสอบให้เหลือ 30 ข้อ ตรวจสอบการพิมพ์ผิดตกหล่น

2. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 ขั้นศึกษา โดยศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมิน จากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 50-63) และจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษาของสมนึก ภัททิยธนี (2544 : 73-180)

2.2 ขั้นตอนออกแบบ โดยการกำหนดกรอบที่จะประเมินคุณภาพบทเรียน โดยปรับปรุงมาจากแบบ ประเมินองค์ประกอบบทเรียน (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 151-153) แบ่งประเด็นการประเมินเป็น 6 ด้านดังนี้

2.2.1 ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง

2.2.2 ด้านภาพ ภาษา และเสียง

2.2.3 ด้านตัวอักษรและสี

2.2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

2.2.5 การจัดการบทเรียน

2.2.6 ด้านคู่มือการใช้บทเรียน

2.3 ขั้นพัฒนา แบบประเมินคุณภาพบทเรียนที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหาและการวัดผล ตรวจสอบความสอดคล้องประเด็นการประเมินกับรายการประเมิน และประเมินตรวจสอบความสอดคล้อง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นสอดคล้องกับประเด็นการประเมินที่ระบุไว้จริง

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นสอดคล้องกับประเด็นการประเมินที่ระบุไว้

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นสอดคล้องกับประเด็นการประเมินที่ระบุไว้ไม่จริง หลังจากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

2.4 ขั้นประเมิน นำแบบประเมินที่พัฒนาขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ทดลองทำ (try out) แบบประเมิน และนำมาคำนวณเพื่อหาค่าความสอดคล้อง โดยใช้สถิติ IOC (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 121-123) ผลการหาค่าความเชื่อมั่นมีค่า 0.82

2.5 ขั้นสรุป จัดทำแบบประเมินคุณภาพเป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

3.1 ขั้นวิเคราะห์ โดยดำเนินการดังนี้

3.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 วิเคราะห์ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยละเอียด

3.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวิธีหาความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยศึกษาหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ชวาล แพร์ตันกุล (2520 : 11-266) หนังสือการวัดผลและประเมินการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 73-180) หนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 50-63)

3.2 ขั้นพัฒนา โดยพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 1 ฉบับ จำนวน 40 ข้อ ใช้จริง 30 ข้อ

3.3 ขั้นประเมินแบบทดสอบ โดยดำเนินการดังนี้

3.3.1 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และการวัดผล ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม คุณภาพของข้อสอบ และประเมินตรวจสอบความสอดคล้อง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกันระหว่างข้อสอบกับ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

โดยมีรายชื่อของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1) ดร.เนตรชนก จันทร์สว่าง คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏมหาสารคาม

2) ดร.ไพศาล วรคำ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏมหาสารคาม

3) ผ.ศ.ประวิทย์ สิมมาทัน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏมหาสารคาม

3.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 121-123) ซึ่งโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง

3.3.3 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองป้าน ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง ที่เคยได้เรียนเนื้อหาเรื่อง การสืบพันธุ์ของสัตว์ มาแล้ว จำนวน 10 คน

3.3.4 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 (สมนึก ภัททิยชนี. 2537 : 224) 2.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จากแบบทดสอบทั้งหมด 30 ข้อโดยใช้ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 121 - 123) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ -3.13 รายละเอียดแสดงใน ภาคผนวก ง

3.3.5 วิเคราะห์โดยนำคะแนนจากแบบทดสอบมาหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ผลพบว่าแบบทดสอบมีค่าความยากง่ายของแต่ละข้อ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อสอบอิงเกณฑ์ของ เบรนนัน (Beman) คำนวณแล้วทำการเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ ผลพบว่าแบบทดสอบมีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.46 ถึง 0.75 และค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.25 ถึง 0.67 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ ที่ครอบคลุมทุกจุดประสงค์ เพื่อไว้ใช้ในการทดสอบจริงรายละเอียดแสดงใน ภาคผนวก จ

3.4 ขึ้นสรุปผล โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มาแก้ไขปรับปรุงตาม ข้อบกพร่องที่พบและนำมาจัดพิมพ์ ให้เป็นฉบับสมบูรณ์

4. แบบประเมินความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

4.1 ขั้นศึกษา โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจและวิธีการสร้างแบบประเมินจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 50-63) หนังสือหลักการเทคนิคการวิจัยทางการศึกษาของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 160-167)

4.2 ขั้นออกแบบ กำหนดกรอบที่สอบถามความพึงพอใจนักเรียนจะประเมินปรับปรุงมาจากแบบประเมินประเมินความพึงพอใจของนักเรียน (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 151-153) โดยแบ่งประเด็นการประเมินเป็น 4 ด้านดังนี้

4.2.1 ความพึงพอใจในด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง

4.2.2 ความพึงพอใจในด้านกระบวนการเรียนรู้

4.2.3 ความพึงพอใจในด้านภาพ ภาษา และเสียง

4.2.4 ความพึงพอใจในด้านกรวัดและประเมินผล

4.3 ขั้นพัฒนา จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน ดังนี้

4.3.1 พิมพ์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน แบบ

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท คือ

พึงพอใจมากที่สุด	ระดับคะแนน	5
พึงพอใจมาก	ระดับคะแนน	4
พึงพอใจปานกลาง	ระดับคะแนน	3
พึงพอใจน้อย	ระดับคะแนน	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1

4.3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของข้อคำถามที่ใช้ และทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4.4 ชั้นประเมิน นำแบบประเมินที่พัฒนาขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ทดลองทำ (try out) แบบประเมิน และนำมาคำนวณเพื่อหาค่าความสอดคล้อง โดยใช้สถิติ IOC (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 121-123)

4.5 ชั้นสรุป จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจเป็นฉบับสมบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

รายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยของผู้วิจัยมีดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นการวิเคราะห์ เป็นขั้นตอนศึกษาสภาพปัญหาการจัด การเรียนการสอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจำแนกกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ การวัด และประเมินผล โดยอิงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์ โดยละเอียด กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ และเนื้อหาย่อยโดยละเอียด ศึกษา หลักการ วิธีการ ทฤษฎี และเทคนิควิธีสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นการออกแบบ เป็นขั้นตอนการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ในบทเรียน แบบทดสอบ แบบฝึกทักษะ/กิจกรรม และเขียนบทดำเนินเรื่อง

ขั้นการพัฒนา เป็นขั้นการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และตรวจสอบคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นการทดลองใช้ เป็นขั้นการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามแบบแผนการทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการทดลอง

ขั้นการสรุปผล เป็นขั้นการนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติ และสรุปผลการทดลองเขียนรายงานผลการศึกษาค้นคว้า

2. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบแผนการทดลอง One-Group Pretest-Posttest Design

รายละเอียดแบบแผนการทดลองแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน	หลังจากทดสอบหลังเรียน 7 วัน และ 30 วัน
E	T ₁	X	T ₂	T ₃

โดยที่ E หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง

T₁ หมายถึง ทดสอบก่อนการทดลอง

T₂ หมายถึง ทดสอบหลังการทดลอง

T₃ หมายถึง ทดสอบหลังการทดสอบหลังทดลอง 7 และ 30 วัน

X หมายถึง จัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น

3. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยทดลองด้วยตนเอง โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านหนองเป่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 24 คน มีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ

3.2 ชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลองที่พัฒนาขึ้น

3.5 ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น โดยจัด 1 คน ต่อคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง แล้วในตอนท้ายชั่วโมงในการเรียนแต่ละครั้งจะมีการสรุปประเด็นที่ได้เรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน

3.6 หลังจากผู้เรียนเรียนรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นครบทุกหน่วยแล้ว ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อมัลติมีเดีย โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจ

3.7 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก จำนวน 30 ข้อ

3.8 ทดสอบเพื่อวัดความคงทนการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.9 รวบรวมข้อมูลทั้งหมดและวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

3.10 สรุปผลการทดลอง

4. ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยมีกำหนดระยะเวลาในการทดลองและเก็บข้อมูล ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ระยะเวลาในการทดลองและเก็บข้อมูล

กำเนิดสัตว์โลก	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
เรื่องที่ 1	การสืบพันธุ์ของสัตว์	8
	การสืบพันธุ์ของสัตว์	2
	1.1) การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศ	
	1.1.1) การปฏิสนธิภายใน	1
	1.1.2) การปฏิสนธิภายนอก	1
	1.2) การสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ	1
	1.2.1) การแตกหน่อ	1
	1.2.2) การสร้างสปอร์	1
	1.2.3) การงอกใหม่	1
	1.2.4) การแบ่งออกเป็นสองส่วน	

กำเนิดสัตว์โลก	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
เรื่องที่ 2	การขยายพันธุ์สัตว์	4
	การขยายพันธุ์สัตว์	1
	- การผสมเทียม	1
	- การถ่ายฝากตัวอ่อน	1
	- การโคลนนิ่ง	1
เรื่องที่ 3	พฤติกรรมของสัตว์	6
	พฤติกรรมของสัตว์	1
	- การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่อแสง	1
	- การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่ออุณหภูมิ	1
	- การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่อน้ำ	1
	- การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่อการสัมผัส	1
	- การตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่อสิ่งอื่น ๆ	1
รวม		18

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการประเมินบทเรียน

ผู้วิจัยนำแบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ การประเมินดังนี้ (ประพัฒน์ จำปาไทย, 2530 : 29 - 30)

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.50 – 5.00	หมายความว่า	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.50 – 4.49	หมายความว่า	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.50 – 3.49	หมายความว่า	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.50 – 2.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00 – 1.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียน

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละเรื่อง จำนวน 3 เรื่อง มาคำนวณเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพในงานวิจัยนี้ เท่ากับ 80/80 โดยที่ค่า $E1/E2$ ที่คำนวณได้จะนำไปเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ 2525 : 215)

ร้อยละ 95 - 100 หมายถึง บทเรียนมีประสิทธิภาพดีเยี่ยม (Excellent)

ร้อยละ 90 - 94 หมายถึง บทเรียนมีประสิทธิภาพดีมาก (Good)

ร้อยละ 85 - 89 หมายถึง บทเรียนมีประสิทธิภาพดี (Fair good)

ร้อยละ 80 - 84 หมายถึง บทเรียนมีประสิทธิภาพพอใช้ (Fair)

ต่ำกว่าร้อยละ 80 หมายถึง ต้องปรับปรุงแก้ไขบทเรียน (Poor)

3. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยบทเรียน

ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 24 คน ตลอดจนคะแนนเต็ม มาคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียน (Goodman, R.A. Fletcher. and W.Schneider. 1980 : 30-40) ในงานวิจัยนี้จะใช้ค่าตั้งแต่ .50 หรือร้อยละ 50 ขึ้นไป (มนิศา สุชาติพงศ์. 2552 : 67)

4. วิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 24 คน จากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มาคำนวณด้วยสถิติ t-test (Dependent) โดยได้ตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 เมื่อคำนวณค่าสถิติ t-test ได้แล้ว ผู้วิจัยได้เปิดค่า t จากตาราง และนำค่า t ที่ได้จากการคำนวณและจากตารางมาเปรียบเทียบกัน เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

H_0 : คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

H_1 : คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน

5. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มาวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์จะใช้ค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การประเมินดังนี้ (ประพัฒน์ จำปาไทย. 2530 : 29-30)

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.50 – 5.00	หมายความว่า ฟังพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.50 – 4.49	หมายความว่า ฟังพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.50 – 3.49	หมายความว่า ฟังพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.50 – 2.49	หมายความว่า ฟังพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00 – 1.49	หมายความว่า ฟังพอใจน้อยที่สุด

เกณฑ์เฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในงานนี้ ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 (มินิคา สุชาติพงศ์, 2552 : 67)

6. วิเคราะห์ความคงทนการเรียนรู้ของนักเรียน

หลังจากดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนแล้ว ผู้วิจัยได้ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากนั้น 7 วัน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม และหลังจากนั้น 30 วันนับจากวันที่ทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิมอีกครั้งจากนั้นนำข้อมูลมาคำนวณและนำไปเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 10 และ ร้อยละ 30

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	คือ	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนในกลุ่ม
	N	คือ	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

- เมื่อ S.D. คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนในกลุ่ม
 $\sum X^2$ คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้คำนวณหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) มีสูตรการคำนวณดังนี้ (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 121-123)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- เมื่อ IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับแบบทดสอบ
 $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ คำนวณจากสูตรดังนี้ (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2549 : 142)

$$P = \frac{R}{N}$$

- เมื่อ P คือ ค่าความยากง่าย
 R คือ จำนวนผู้เรียนที่ทำข้อนั้นถูก
 N คือ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรดังนี้ (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2549 : 137)

$$D = \frac{R_u - R_l}{\frac{N}{2}} \quad \text{หรือ} \quad \frac{R_u - R_l}{N_u \text{ หรือ } N_l}$$

- เมื่อ D คือ ค่าอำนาจจำแนก
 R_u คือ จำนวนผู้เรียนที่ตอบในกลุ่มเก่ง
 R_l คือ จำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
 N คือ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด
 N_u คือ จำนวนผู้เรียนในกลุ่มเก่ง

N_i คือ จำนวนผู้เรียนในกลุ่มก่อน

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 โดยมีสูตรดังนี้ (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 132)

$$r_r = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

$$S_t^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

- เมื่อ r_r คือ สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
 n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 p คือ สัดส่วนของผู้เรียนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูกต้องกับผู้เรียนทั้งหมด
 q คือ สัดส่วนของผู้เรียนที่ทำข้อสอบข้อนั้นผิดกับผู้เรียนทั้งหมด
 S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนสอบทั้งฉบับ
 N คือ จำนวนผู้เรียน

2.5 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) มีสูตรดังนี้ (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 134-136)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n คือ จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 s_i^2 คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามรายข้อ
 s_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบค่า t (t-test Dependent) (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 163)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

เมื่อ

$df = N - 1$ (df คือค่า degree of freedom)

D คือ ผลต่างของข้อมูลแต่ละคู่

N คือ จำนวนคู่

4. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียน

4.1 การคำนวณหาประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์ E_1/E_2 หาได้จากสูตรดังนี้
(พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 154)

$$E_1 = \frac{\sum \left(\frac{X}{N} \right)}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum \left(\frac{Y}{N} \right)}{B} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดจากการทำแบบทดสอบท้ายหน่วยหรือแบบทดสอบระหว่างเรียนจากบทเรียน

E_2 คือ คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดจากการทำแบบทดสอบหลังการเรียน

X คือ คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายหน่วยหรือแบบทดสอบระหว่างเรียนของผู้เรียนแต่ละคน

Y คือ คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน

A คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบท้ายหน่วยหรือแบบทดสอบระหว่างเรียน

B คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

4.2 การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง เรื่อง กำเนิดสัตว์โลก โดยใช้วิธีของกูคแมนเฟลทเชอร์ และชไนเดอร์ (Goodman, Fletcher and Schnieder) จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 159)

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนผู้เรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

เมื่อ E.I. หมายถึง ค่าดัชนีประสิทธิผล